

Franciavedlés

Dr. Czimmer Gyula

Miért nevezték el az ausztrálok a papagájok tollasodási zavarát pont franciavedlésnek - nem tudom, de az biztos, hogy nem néznek ki túl szépen ezek a beteg állatok.

Túlzás lenne azt állítani, hogy nincs bőr a képükön, hiszen a gyakori tollhiányos területeken az jól előtűnik. A tünetegyüttes kórokozójaként circo-ill. polyomavírusokat említenek, de szóba jöhet még az adeno-és herpeszvírus (nem az ajak-) is. A lappangási idő circovírus esetén 3 héttől néhány évig is tarthat, a jákók érzékenyek, az amazonpapagájok viszont kevésbé (a madárhimlőre annál inkább). Félheveny, idült esetekben a tollak töredeztettek, megváltozhat a színük, tollhiányos területek és a tolltűszőkön vérzések, elhalások láthatók. A csőr palaszerűen repedezett, a csőrkáva torzult lehet, kakadúknál gombás felülfertőződés is előfordul.

Közbevetem, hogy a továbbiakban (is) a diszmadarak (nem a franciák) köztakarójának (bőr, toll, csőr és egyéb szaruképletek) megbetegedéseit próbálom röviden ismertetni. A baktériumos bőrgyulladásokért madaraknál főleg Staphylococcus, Streptococcus és Pseudomonas kórokozók tehetők felelőssé, kezelésük hetekig eltarthat, de sajnos néha a baktérium-toxinok miatt órákon belül elhullhat az állat. Időnként gombás fertőzések is érinthetik a bőrt (Malessezia, Candida

stb.), helyi kezelésük nem mindig elegendő, és néha nehézkes is.

Atkák (Knemidocoptes), tolltetük károsíthatják a bőrt és a tollakat, hámlást, viszketést, tollcsipkedést okozva, kezelésük ivermectinnel lehetséges. Allergia okozta bőrelváltozások esetén antihisztaminokat és esszenciális zsírsav-kiegészítést ajánlanak. Dohányfüst és egyéb irritáló gázok, vagy a levegő alacsony páratartalma bőrgyulladást és emiatt tolltépkedést okozhat. A pajzsmirigy csökkent működése esetén a bőr alatti kötőszövet elzsírosodása, ritka tollazat látható.

Stresszhatásra „csikos” tollak fejlődnek. Hiánybetegségek súlyos színeltéréseket, bőrelváltozásokat okozhatnak (karotin-, A-vitamin, biotin, metionin-, lizin-hiány).

Májbetegségek esetén gyakori a csőr torzult fejlődése.

Tolltűsző cysta alakulhat ki főleg (forma)kanárikban, ha „befelé nő” a toll (keratin felhalmozódás).

Persze a daganatok nem kímélik madaraknál sem a bőrt, néha papilloma vírus hatására képződnek rajta növedékek.

Tollcsipkedést (saját tollak tépkedése) a fent említett és egyéb belgyógyászati betegségeken kívül a tartási helyen történő változás is okozhat (depresszió).

Talán nem véletlen, hogy egyes embereket tollas hátuk miatt néznek madárnak, miért pont a diszmadaraknak ne legyen?

Ha valaki még jobban érdeklődik a madarak vedlése után, biztos megtalálja a „lohosodás” szó jelentését is. Innen már rövid út vezet a libamájhoz...

Dr. Czimmer Gyula Endre
szakállatorvos